

SUOMEN TANSKALAIS-RUOTSALAISET PIHAKOIRAT RY

JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA 2010 – 2014

**Suomen Tanskalais-ruotsalaiset pihakoirat ry
Jalostustoimikunta
2009**

TANSKALAIS-RUOTSALAISEN PIHAKOIRAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA

Laatinut Suomen Tanskalais-ruotsalaiset pihakoirat ry:n jalostustoimikunta
Hyväksytty rotuyhdistyksen yleiskokouksessa 13.2.2010
Hyväksytty rotujärjestön kokouksessa 12.4.2010
Hyväksytty Suomen Kennelliiton jalostustieteellisessä toimikunnassa 1.6.2010

SISÄLLYSLUETTELO

1	Yhteenveto.....	5
2	Rodun tausta.....	6
3	Järjestöorganisaatio ja sen historia.....	7
	3.1 Yhdistyksen toiminta	7
	3.2 Jalostusorganisaatio	7
4	Rodun nykytilanne.....	7
	4.1 Populaation koko ja rakenne	7
	4.2 Kasvattajat	11
	4.3 Luonne ja käyttöominaisuudet	12
	4.3.1 Luonnetestit	12
	4.3.2 Käyttöominaisuudet	14
	4.4 Terveys	15
	4.4.1 Pevisa-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	15
	4.4.2 Luusto	16
	4.4.3 Muut Suomessa todetut sairaudet	18
	4.4.4 Yhteenveto rodulle muissa maissa tai kirjallisuudessa todetuista sairauksista	20
	4.5 Ulkomuoto	21
5	Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta.....	22
6	Jalostuksen tavoitteet ja strategiat.....	22
	6.1 Visio	22
	6.2 Yhdistyksen tavoitteet	23
	6.2.1 Yhdistyksen jalostussuositukset	23
	6.3 Yhdistyksen strategia	25
	6.4 Uhat ja mahdollisuudet	25
	6.5 Varautuminen ongelmiin	27
	6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi	27
7	Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta.....	27
8	Lähteet.....	28
9	Liitteet.....	28

Taulukot

- Taulukko 1. Rekisteröinnit Suomessa vuosina 1997 - 2008
- Taulukko 2. Jalostukseen käytetyt urokset vuosina 2000 – 2008
- Taulukko 3. Jalostukseen käytetyt nartut vuosina 2000 – 2008
- Taulukko 4. Vuosiyhteenveto
- Taulukko 5. Suomessa syntyneiden koirien isovanhemmat
- Taulukko 6. Tanskalais-ruotsalaisten pihakoirien luonnetestit 2008 loppuun mennessä
- Taulukko 7. Terveyskyselyn vastauksia
- Taulukko 8. Polvitulokset
- Taulukko 9. Lonkkatulokset
- Taulukko 10. Kyynärtulokset
- Taulukko 11. Swot-analyysi Populaatio
- Taulukko 12. Swot-analyysi Terveys
- Taulukko 13. Swot-analyysi Luonne
- Taulukko 14. Swot-analyysi Rakenne
- Taulukko 15. Swot-analyysi Rodun markkinapotentiaali
- Taulukko 16. Varautuminen ongelmiin
- Taulukko 17. Toimintasuunnitelma

1 YHTEENVETO

Suomen Tanskalais-ruotsalaiset pihakoirat ry:n jalostuksen tavoiteohjelma pyrkii käsittelemään rodun jalostukseen liittyviä seikkoja mahdollisimman kattavasti. Jalostuksessa on tärkeää ymmärtää rodun tausta. Rotua jalostaessa populaation koko asettaa kuitenkin omat rajoituksensa. Sisäsiittoisuuden aiheuttamien ongelmien välttämiseksi on tärkeää ylläpitää mahdollisimman laajaa geenipohjaa.

Rodun jalostuksen tavoitteena on säilyttää pihakoira terveenä, vilkkaana, ystävällisenä ja käyttökelpoisena maatalo-, harrastus- ja seurakoirana, ulkomuotoakaan unohtamatta.

Tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran terveystilanne on yleisesti hyvä. Erilaisia sairauksia esiintyy, mutta mikään niistä ei ole noussut selkeäksi ongelmaksi. Rodun terveystilannetta ja luonneominaisuuksia on seurattu viime vuosina aktiivisesti. Tätä työtä yhdistyksessä tekee jalostustoimikunta kasvattajien ja koirien omistajien avustuksella. Jalostustoimikunnan tehtäviin kuuluu tiedon keruun ohella sekä tiedottaminen että jalostukseen liittyvissä asioissa neuvominen.

Jalostustoimikunta on yhdessä rotuyhdistyksen hallituksen kanssa laatinut jalostussuosituksen joilla pyritään siihen, että tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran jalostus olisi mahdollisimman terveellä pohjalla.

Tavoitteena on rodun tehollisen populaation kasvattaminen sekä rodun säilyttäminen terveenä ja elinkelpoisena. Tähän pyritään:

- käyttämällä jalostukseen useita uroksia ja narttuja.
- huolehtimalla siitä, ettei yksittäinen uros tai narttu jätä jälkeensä kuin korkeintaan 20 pentua tai sama yhdistelmä korkeintaan 10 pentua.
- tuomalla Suomen kannan suhteen erilinjaisia uroksia ja narttuja
- tekemällä yhdistelmiä, joissa sukusiitos aste enintään 6,25% laskettuna 5. sukupolvessa.

Suosituksot jalostuskoiralle

Jalostuskoiran tulee olla fyysisesti terve ja hyväluonteinen, virallisesti lonkkakuvattu (tulos A-C) ja polvitarkastettu (tulos 0). C-lonkkaisen koiran jalostuskäyttö on hyväksyttyä, jos toisella osapuolella on terveet lonkat (A-B). Koiran tulisi saavuttaa kahdesta virallisesta näyttelystä vähintään laatuarvosanan H (hyvä). Jalostukseen ei tulisi käyttää koira, jolla on rotumääritelmän mukaan vakavia virheitä, napatyrä, legg-perthes, allergia, atopiaa, purentavika tai puuttuu hampaita. Jos kuitenkin aiotaan käyttää koira, jolta puuttuu hampaita tulee toisella osapuolella olla täysi hampaisto. Kahta töpö- tai lyhythäntäistä koira ei saa yhdistää. Astutushetkellä nartun tulisi olla vähintään 18 kuukautta ja uroksen vähintään 12 kuukautta.

Suomen Tanskalais-ruotsalaiset pihakoirat ry:n tavoitteena on edistää aktiivista osallistumista terveystarkastuksiin, kokeisiin, näyttelyihin sekä luonnetesteihin. Yhteistyö kasvattajien ja koiranomistajien kanssa on ensiarvoisen tärkeää.

2 RODUN TAUSTA

Tanskalais-ruotsalainen pihakoira on pitkään kuulunut ruotsalaisten ja tanskalaisten maatilojen pihapiiriin, mutta pihakoiria on ollut myös muissa Itämeren maissa. Rodun tarkkaa ikää ei ole pystytty selvittämään. Joidenkin lähteiden mukaan pihakoiria olisi ollut jo viikinkiajoilta lähtien, kun taas toisten mukaan rotu olisi ollut olemassa muutamia satoja vuosia. Rotu kuitenkin on yksi sekä Ruotsin että Tanskan vanhimmista koiraroduista.

Nykyisen nimensä tanskalais-ruotsalainen pihakoira sai vuonna 1987 Tanskan ja Ruotsin kennelliittojen hyväksytyä rodun. Tätä ennen rotua oli em. kotimaissaan kutsuttu mm. skånenterrieriksi, skrabbaksi, muusakoiraksi ja rottakoiraksi. Rodun suuresta suosiosta 1800-luvulla todistavat mm. erilaiset maalaukset ja valokuvat, joissa poseeraa tanskalais-ruotsalainen pihakoira. Jo 1400-luvun maalauksissa esiintyy koiria, jotka muistuttavat paljon nykyistä tanskalais-ruotsalaista pihakoira.

Lähestulkoon koko rotu perustuu alun perin vuonna 1987-1992 rotuunotettuihin yksilöihin. Kannan perustana siis Tanskan noin 240 ja Ruotsin noin 100 koiraa, joista kuitenkin hyvin harvaa on käytetty jalostukseen. Vuodesta 1993 lähtien rotuunotettuja koiria on Tanskassa noin 43, siellä rotuunotto on vielä mahdollista. Ruotsissa vastaava luku on noin 16 ja siellä rotuunotto on loppunut kokonaan vuonna 2006. Näitä myöhemmin rotuunotettuja yksilöitä on käytetty jalostuksessa vain vähän. Suomessa on tällä hetkellä 2 (Jeni ja Ingeborg) Tanskassa vuonna 2008 rotuunotettuja koiria, joiden tausta tuntematon.

Ruotsalainen Eleanore Gåvsten on tehnyt taustatutkimusta ruotsalaisten koirien polveutumisesta ja kantayksilöistä. Koirien jalostuskäyttö on ollut varsin epätasaista, joillakin on paljon jälkeläisiä ja toisilla ei ollenkaan.

Tanskalais-ruotsalainen pihakoira on luonteeltaan pirteä, valpas, ystävällinen ja oppivainen. Sitä on alun perin käytetty monenlaisissa tehtävissä, joista tärkein on ollut rotanpyydystys. Se onkin erinomainen pikkujärsijöiden pyydystäjä ja vielä nykyisinkin pihakoiria toimii mautiloilla tässä tärkeässä tehtävässään. Tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran muihin tehtäviin on kuulunut mm. vahtiminen, karjan paimennus, seurakoiran virka ja onpa sitä käytetty metsästyksessäkin apuna. Seurakoiran tärkeästä tehtävästä on todisteina erilaisia maalauksia ja vanhoja valokuvia, joissa pihakoira kuvataan leikkimässä yhdessä lasten kanssa. Tanskassa rodun edustajia on käytetty esiintyjinä sirkuksessa.

Myös Ruotsissa on 1900-luvun puolivälissä ollut tanskalais-ruotsalaisia pihakoiria, jotka ovat osanneet tehdä voltin takaperin (koirat olivat Nalle-sirkuksessa ja Sickan-sirkuksessa). Ruotsissa on myönnetty pelastuskoirasertifikaatti tanskalais-ruotsalaiselle pihakoiranartulle. Rodun alkuperäinen käyttö vahtina heijastuu vielä nykyisiinkin koiriin, jotka saattavat olla hieman varautuneita vieraita kohtaan.

Tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran kynologinen alkuperä on epäselvä. Luultavimmin sen esi-isistä osa löytyy pinseriroduista ja osa brittiläisistä valkoisista metsästysterriereistä, joista myös jackrusselinterrierit ja kettuterrierit polveutuvat. Tanskalais-ruotsalainen pihakoira kuuluu FCI:n roturyhmään 2 (pinseri- ja snautseri- ja molossityyppiset koirat). Tanskalais-ruotsalainen pihakoira on hyväksytty 5.7.2008 FCI:n väliaikaisesti hyväksytyjen rotujen listalle. Tämä tarkoittaa sitä, että tanskalais-ruotsalainen pihakoira ei vielä kilpaile Cacibista, mutta voi osallistua näyttelyihin kaikissa maissa, jotka kuuluvat FCI:hin.

3 JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Vuonna 2000 Suomessa oli rekisteröity 10 pihakoira. Yhteydenpito saatiin alulle, kun muutama pihakoiraharrastaja alkoi kerätä koolle epävirallista koirakerhoa. Koirien sukutauluja koottiin talteen jalostusta varten, pientä tiedotuslehtistä alettiin toimittaa. 27.07.2003 järjestettiin Open Show-tapahtuma, johon osallistui 15 pihakoira. Tapahtuman päätteeksi perustettiin Suomen Tanskalais-ruotsalaiset pihakoirat ry, joka rekisteröitiin seuraavana vuonna. Yhdistyksellä oli vuoden 2008 lopussa 181 jäsentä. Yhdistys toimii Suomen Seurakoirayhdistys ry:n alaisuudessa.

3.1 Yhdistyksen toiminta

Jäsenlehti-Pihaus ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Tämän lisäksi on vuodesta 2005 lähtien julkaistu vuosikirjaa, johon on kerätty vuoden rekisteröinnit, tuonnit ja pentueet, tutkimustulokset ja näyttelytulokset arvosteluineen sekä agility-, toko- ja luonnetestitulokset. Yhdistyksellä on omat www-sivut (www.pihakoirat.net). Suomen Tanskalais-ruotsalaiset pihakoirat ry on pieni, mutta aktiivinen yhdistys, joka järjestää monipuolista toimintaa jäsenistölleen. Yhdistys järjestää mm. vuosittain Open Show:n joka on tanskalais-ruotsalaisten pihakoirien epävirallinen erikoisnäyttely.

3.2 Jalostusorganisaatio

Jalostustoimikunta perustettiin vuonna 2005 ja sen tarkoituksena on kerätä ja jakaa tanskalais-ruotsalaiseen pihakoiraan liittyvää tietoa. Jalostustoimikunta toimii hallituksen alaisuudessa. Kasvattajat voivat halutessaan kysyä neuvoa jalostusvalintoihin liittyvissä asioissa.

4 RODUN NYKYTILANNE

4.1 Populaation koko ja rakenne

Vuonna 2007 tanskalais-ruotsalaisia pihakoiria oli Ruotsissa noin 2500, Tanskassa noin 2000 ja Norjassa 270. Myös USA:ssa on noin 50 rekisteröityä rodun edustajaa.

Ensimmäinen tanskalais-ruotsalainen pihakoira tuotiin Suomeen Ruotsista vuonna 1989. Vuoden 2008 loppuun mennessä Suomessa oli rekisteröity yhteensä 274 tanskalais-ruotsalaista pihakoira.

Rodun ongelmana on maailmanlaajuisesti pieni geneettinen populaatio. Suuri osa suomalaisista tanskalais-ruotsalaisista pihakoirista on sukua keskenään, ja suvultaan sopivien yhdistelmien löytäminen ilman tuontikoiria on vaikeaa. Sukutauluissa usein esiintyviä yksilöitä ovat mm. Hiochs Ante, Youhais Jolly-Bob, Torneryd Nicke, Möllebos Arro, Agerhörens Kobberorm Hov Se Halen, Gruff, Son Miks Eddie, Agerhörens Palle Paranöd.

Tällä hetkellä rodun geenipohja todennäköisesti pienenee Ruotsissa ja Tanskassa entisestään tiukkojen jalostusohjeiden vuoksi. Ruotsissa (myös Norjassa) suositellaan, että vain A ja B lonkkaisia koiria käytetään jalostukseen, joten siellä C lonkkaiset koirat joutuvat jalostuksen ulkopuolelle. Ruotsissa vuosien 2000-2008 keskimääräinen sukusiitosprosentti on ollut 2,66%, joten se on kuitenkin pysynyt alhaalla. Tanskassa taas kaikki jalostuskoirat tulee jalostustarkastaa ja jalostustoimikunnan tulee hyväksyä yhdistelmä, jotta pentueen saa rekisteröityä. Tämä sääntö tuli voimaan 2007 ja sillä pyritään yhtenäistämään rodun tyyppiä. Tanskassa on keskimääräinen sukusiitosprosentti vuosina 2000-2008 ollut 1,83%.

Ensimmäinen pentue Suomessa syntyi vuonna 2000. Rekisteröintimäärät ovat pysyneet pieninä, joskin kasvua on havaittavissa. Viime vuosina se on ollut 60 koiran kieppeillä. Täällä syntyneiden koirien lisäksi Suomeen on tuotu koiria Ruotsista, Tanskasta ja Norjasta. Vuosina 2000-2008 on Suomessa syntynyt yhteensä 217 pentua 52 pentueesta 13 eri kasvattajalta.

Taulukko 1. Rekisteröinnit Suomessa vuosina 1997 – 2008

Vuosi	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Syntyneet	0	0	0	4	0	4	20	24	28	29	49	59
Tuonnit	1	2	1	1	1	5	3	6	5	5	12	11
Yhteensä	1	2	1	5	1	9	23	30	33	34	61	70

Suomessa jalostukseen käytetyt urokset ja nartut

Vuosina 2000-2008 on rekisteröity yhteensä 217 Suomessa syntynyttä pentua.

Yleisen suosituksen mukaisesti yhdestä sukupolvesta, (joksi tässä tapauksessa olemme laskeneet viitenä viimeisenä vuonna syntyneet pennut) tulisi yksittäisen koiran jälkeläismäärä olla enintään 5 %, tämä tarkoittaa tanskalais-ruotsalaisella pihakoiralla 9 pentua.

Jalostukseen on Suomessa käytetty 25 urosta, joista 9:llä on enemmän kuin 9 jälkeläistä.

Narttuja on käytetty 33:a ja niistä 5:llä on enemmän kuin 9 jälkeläistä.

Taulukko 2. Jalostukseen käytetyt urokset vuosina 2000 – 2008

	Reknro	Nimi	Jälkeläiset	Pentueet	Pentuekoko
1	ER22356/06	Aagerups Dunder	12	2	6
2	ER55606/07	Aridgeocrat's Ernest Hemmingway	7	1	7
3	ER42463/04	Birk	9	3	3
4	ER43526/04	Dekkarin Hercule Poirot	5	1	5
5	ER34293/99	Easy Jump's Kasper	4	1	4
6	ER36626/03	Easy Jump's Obelix	26	7	3,7
7	ER22357/06	Fjällbrisens Frasse	11	3	3,6
8	ER13546/07	Fremtidens Zmut	4	1	4
9	ER12355/06	Gartnervejen's Balder af Idun	9	2	4,5
10	ER38733/04	Kabokas Oliver Twist	5	1	5
11	ER41885/02	Leonberget'z Emercus to Yacatis	19	6	3,1
12	ER37870/03	Lovejoy	9	3	3
13	ER15916/07	Nattrajens Tabasco	4	1	4
14	ER30051/01	Navarras Umberto	12	2	6
15	FIN24924/08	Purka's Nick	11	3	3,6
16	ER14877/07	Son-Mik's Ebbe	9	2	4,5
17	FIN39841/98	Son-Mik's Ludvig	4	1	4
18	DK08633/99	Son-Mik's Pinochio	12	2	6
19	S49362/01	Son-Mik's Ydun	6	1	6
20	ER41609/00	Tarupihan Lilliputti	2	1	2
21	ER39603/04	Yacatis Cool Citron	8	2	4
22	ER39604/04	Yacatis Curacao	2	1	2
23	ER28448/06	Yacatis Isfolkets Ulvar	3	1	3
24	ER27253/04	Youhais Oliver Oz	14	3	4,6
25	ER51637/07	Örestaden Ullmann	10	2	5

Taulukko 3. Jalostukseen käytetyt nartut vuosina 2000 – 2008

	Reknro	Nimi	Jälkeläisiä	Pentueet	Pentuekoko
1	FIN39873/98	Agerhörens Ragnhild Hveger	8	2	4
2	ER43523/04	Dekkarin Agatha Christie	5	1	5
3	ER51287/07	Ilsö Amina fra Sundet	2	1	2
4	ER33837/05	Ilsö Atilia Karla fra Sundet	7	2	3,5
5	ER40503/00	Josephine	7	1	7
6	ER33187/03	Kabokas Gabriella	6	1	6
7	ER13301/05	Korpens Maja	3	1	3
8	ER41884/02	Leonberget'z Fantasy for Yacatis	19	4	4,7
9	ER27483/03	Leonberget'z Japonica of Sweden	19	4	4,7
10	ER27257/04	Leonberget'z Q af Bäcka	5	2	2,5
11	ER11063/02	Leonberget'z Troja av Ökenvind	5	3	1,6
12	ER37864/03	Liw	5	1	5
13	ER22582/07	Lillstintans Den Där Disa	7	1	7
14	ER21452/05	Nybygårds Alpklöver	1	1	1
15	ER33965/06	Nybygårds Cajsa Caramel	3	1	3
16	ER28286/03	Tarupihan Hermione	2	1	2
17	ER41607/00	Tarupihan Lilla Lisbeth	10	2	5
18	ER26729/02	Tarupihan Vapputyttö	10	3	3,3
19	ER26728/02	Tarupihan Vappuhuisu	8	2	4
20	ER31291/04	Tarupihan Ututyttönen	7	1	7
21	ER17298/03	Yacatis Amazing Caramel	9	2	4,5
22	ER39601/04	Yacatis Citronella	9	2	4,5
23	ER43473/04	Yacatis Da'An-Daytona	9	2	4,5
24	ER18363/05	Yacatis Edith af Tuna	5	1	5
25	ER20667/05	Yacatis Finlandia Rose	7	1	7
26	ER47874/05	Yacatis Gaezlu-Engill	10	2	5
27	ER47876/05	Yacatis Gina Gullskjona	7	1	7
28	ER22931/06	Yacatis Hay-Lin of Wind	3	1	3
29	ER28450/06	Yacatis Isfolkets Sol	4	1	4
30	ER50541/06	Yacatis Joy for Ikimba	4	1	4
31	ER50540/06	Yacatis Joy of Fantasy	4	1	4
32	ER30165/07	Yacatis Metsänhenki	3	1	3
33	ER34983/02	Vindrosen's Veronica	4	1	4

Taulukko 4. Vuosiyhteenvedo**Taulukossa pihakoirien rekisteröintimäärät vuodesta 2000 lähtien, jolloin kasvatus Suomessa on alkanut.**

	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
Pennut (kotimaiset)	59	49	29	28	24	20	4	0	4
Tuonnit	11	12	5	5	6	3	5	1	1
Rekisteröinnit yht.	70	61	34	33	30	23	9	1	5
Pentueet	13	12	8	7	6	4	1	0	1
Pentuekoko	4,5	4,1	3,6	4,0	4,0	5,0	4,0	-	4,0
Kasvattajat	7	7	5	4	4	4	1	0	1
Urokset									
- kaikki	11	10	6	4	2	3	1	0	1
- kotimaiset	2	2	3	1	0	1	0	0	0
- tuonnit	9	7	3	3	2	1	1	0	1
- ulkomaiset	0	1	0	0	0	1	0	0	0
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 1 kk	2 v 10 kk	2 v 2 kk	3 v	2 v 6 kk	2 v 2 kk	2 v 9 kk	0 v	2 v 6 kk
Nartut									
- kaikki	13	12	8	7	6	4	1	0	1
- kotimaiset	10	9	4	2	3	1	0	0	0
- tuonnit	3	3	4	5	3	3	1	0	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	2 v 8 kk	2 v 11kk	2 v 10 kk	2 v 1 kk	1 v 11 kk	2 v 3 kk	3 v 7 kk	0 v	2 v 1 kk
Isoisät	18	15	12	10	7	6	2	-	2
Isoäidit	18	21	12	11	7	6	2	-	2
Tehollinen populaatio	24	22	14	10	6	7	2	-	2
Sukusiitosprosentti	1,26%	0,72%	1,27%	2,18%	1,46%	0,07%	1,74%	0,00%	0,00%

Koirapopulaation perinnölliseen monimuotoisuuteen vaikuttaa se, minkä verran ja minkä sukuisia yksilöitä jalostukseen käytetään. Yksittäisen jalostuskoiran perimä kannassa ei saisi muodostua kohtuuttoman suureksi. Jotta populaation geenipohja pysyisi mahdollisimman laajana, tulisi jalostukseen käyttää tasaisesti mahdollisimman monia uroksia ja narttuja. Tehollinen populaatiokoko on termi, joka kuvaa geenipohjan laajuutta. Mitä pienempi on tehollinen populaatio, sitä nopeammin kasvaa sukusiitosaste ja tapahtuu geenihävikkiä.

Tehollinen populaatiokoko (Ne) lasketaan kaavalla: $Ne = 4 * Nm * Nf / (Nm + Nf)$.

Kaavassa Nm = lisääntyvien urosten määrä ja Nf = lisääntyvien narttujen määrä.

Edellisen kaavan mukaan laskettu tehollinen populaatioko on kuitenkin ylioptimistinen arvio, jossa ajatellaan kullakin yksilöllä olevan suunnilleen sama määrä jälkeläisiä, eikä huomioida mm. käytettyjen koirien keskinäisiä sukulaisuussuhteita. Koirien ollessa toisilleen läheisiä sukulaisia on tehollinen populaatiokoko todellisuudessa huomattavasti pienempi.

Taulukko 5. Suomessa syntyneiden koirien isovanhemmat

Taulukossa mukana koirat, joilla yli 10 lastenlasta 2007 vuoden loppuun mennessä.

Nimi	Jälkeläiset 2 polvessa	Alkuperämaa
Agerhönens Sans Comparaison	12	Tanska
Agerhönens Ragnhild Hveger	28	Tanska
Alva	25	Ruotsi
Easy Jump's Gullan	26	Ruotsi
Easy Jump's Göte	19	Ruotsi
Easy Jump's Kasper	18	Ruotsi
Easy Jump's Obelix	32	Ruotsi
Esping's Björk av Iceland	14	Ruotsi
Ilso Atilia Karla fra Sundet	17	Tanska
Josephine	14	Tanska
Leonberget'z Emercus to Yacatis	26	Ruotsi
Leonberget'z Fantasy for Yacatis	34	Ruotsi
Leonberget'z Troja av Ökenvind	14	Ruotsi
My Bonnie Druide Drikker Dram	14	Tanska
Navarras Umberto	16	Ruotsi
Navarras Vilding	19	Ruotsi
Purkas Jessie	12	Tanska
Rävdansens Rimbo-Rambo	12	Ruotsi
Snudigas Dacke	26	Ruotsi
Snudigas Frost-Flinga	19	Ruotsi
Son-Mik's Ludvig	12	Tanska
Son-Mik's Ydun	26	Tanska
Youhais Tösen Titti	19	Ruotsi

4.2 Kasvattajat

	Pentueet	Pennut	Viim. pentue
Dekkarin	2	10	2006
Ikimba	1	4	2008
Merramäen	2	7	2006
Nybygårds	9	30	2008
Simpuran	1	4	2008
Tarupihan	8	35	2008
Villiniityn	2	10	2008
Yacatis	20	85	2008

4.3 Luonne ja käyttöominaisuudet

Rotumääritelmä kuvaa tanskalais-ruotsalaista pihakoiraa eloiseksi, valppaaksi ja älykkääksi. Tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran alkuperäinen tehtävä on ollut toimia maatilalla yleiskoirana. Tällaiselta yleiskoiralta on vaadittu mm. valppautta, rohkeutta, sitkeyttä, itsenäisyyttä, yhteistyökykyä sekä avoimuutta. Nämä ominaisuudet tulisi rodulta löytyä myös tänä päivänä.

Yhdistys teki vuonna 2005-2007 terveystarkastuksen.

Terveystarkastuksessa saatiin tietoa 45 koirasta, joista 18 urosta ja 27 narttua. Kyselylomakkeen kohta 5 koskee luonnetta.

Kysymyksiin omistajat vastasivat seuraavasti:

tyytyväisiä koiransa luonteeseen oli vastannut kyllä 25 kpl, 1 kpl pelkkä viiva, 10 kpl jättänyt kohdan tyhjäksi. 1 kpl arkuus ja epäluuloisuus on ollut pettymys, 1 kpl melko tyytyväinen, nettilomakkeissa 7 kpl vastannut kyseiseen kohtaan OK.

monivalintakysymys -koira on mielestäsi: rohkea 25 kpl, arka 7 kpl, vilkas 36 kpl + 1 kpl oli pentuna, rauhallinen 18 kpl, yhtään laiskaa ei ollut, avoin 28 kpl, ystävällinen 39 kpl, itsepäinen 13 kpl, kova 5 kpl, kova ja pehmeä vaihtelevasti 3 kpl, pehmeä 17 kpl, sosiaalinen 36 kpl, leikkisä 41 kpl, paukkuarka 2 kpl + hiukan (ilotulitus ja ukkonen), pelokas 3 kpl (joista 1 vieraita ihmisiä kohtaan), älykäs 31 kpl, aggressiivinen 1 kpl vahtii kotiaan, ylivilkas 2 kpl, epäluuloinen 6 kpl.

kohtaan muuta tuli paljon vastauksia: varovainen, utelias, hellyydenkipeä, aktiivinen, kärsimätön, ihana, säikky, luottavainen, oppivainen, vahtitaijumus, haukkuu ja murisee vieraille, muuttuu ystävälliseksi kun pääsee lähietäisyydelle. Leikkiessä ylivilkas frisbeen kanssa. Hurmaava, iloinen, huumorintajuinen, reipas, kiltti, yhteistyöhaluinen, sopeutuva, hauska, viisas, taktikoiva, kärsivällinen, suojeleva, työhaluinen, oppivainen, nopea. Ystävällinen jos saa omilla ehdoilla tervehtiä tuntematonta, herkkä ihmiskehon viesteille, uhkaava jos esim. tuntematon kumartuu vastaan. Kotiporukalle mieluisa koira. Ei välttämättä pidä kaikista vieraista koirista, pyrkyri ja päällepäsmäri. Rähisee vieraille koirille

4.3.1 Luonnetestit

Yhdistys pyrkii järjestämään luonnetestejä vähintään joka toinen vuosi. Tavoitteena on, että valtaosa jalostuskoirista testattaisiin. Luonnetestikäyntejä oli vuoden 2008 loppuun mennessä 31, pisteiden ollessa välillä -44 - +240. Kaksi testiä keskeytettiin. Laukausvarmoja koiria oli 23 kpl.

Luonnetestien yhteenveto

Tulokset jakautuivat seuraavasti.

I Toimintakyky:

-1 pieni / 9 kpl

+1 kohtuullinen / 15 kpl

+2 suuri / 5 kpl

Toimintakyky on luonteenominaisuus, jonka avulla koira kykenee toimimaan oikealla tavalla ilman ulkoista pakkoa, todellisten vaaratilanteiden tai luuloteltujen vaaravaikutusten keskellä joutumatta pelon valtaan, keskeyttämättä toimintaansa. Useimmilla pihakoirilla on testien mukaan kohtuullinen toimintakyky. Toimintakyky tavoite tulisi olla +1 kohtuullinen. Toimintakyky kuvaa koiran rohkeutta. Tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran tulisi ”rottakoira” olla rohkea.

II Terävyys

+1 pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua / 14 kpl

+3 kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua / 14 kpl

+2 suuri ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua / 1 kpl

Terävyys on koiran taipumus reagoida vihamielisesti odottamattoman ärsykkeen sattuessa. Pieni tai kohtuullinen terävyys on nyky-yhteiskunnassa se ihanteellisin

III Puolustushalu

+1 pieni / 15 kpl

+3 kohtuullinen hillitty / 13 kpl

-3 hillitsemätön / 1 kpl

Puolustushalu on perinnöllinen ominaisuus asettua vaaratilanteessa puolustamaan ohjaajaansa ja itseään. Puolustushalu on useimmiten pieni, mikä on hyvä tulos

IV Taisteluhalu

-1 pieni / 16 kpl

+2 kohtuullinen / 8 kpl

+3 suuri / 5 kpl

Taisteluhalu on perinnöllinen taipumus nauttia taistelemisesta itsestään, leukojen ja lihasten käytöstä. Pihakoiran taisteluhalu on testin mukaan useimmiten pieni, todellisuudessa pihakoira on hyvin leikkisä ja kykenevä toimimaan, mutta jostain syystä se ei tule testissä esille.

V Hermorakenne

+1 hieman rauhaton / 25 kpl

+2 tasapainoinen / 3 kpl

-1 vähän hermostunut / 1 kpl

Hermorakenteella tarkoitetaan koiran synnynnäistä vahva- tai heikkohermoisuutta, joka ilmenee kun koira syystä tai toisesta joutuu voimakkaaseen, vaihtelevaan sisäiseen jännitystilaan.

Hermorakenteeltaan tanskalais-ruotsalainen pihakoira on hieman rauhaton. Hieman rauhaton ei kuitenkaan ole sama asia kuin hermostunut.

VI Temperamentti

+1 erittäin vilkas / 12 kpl

+2 kohtuullisen vilkas / 5 kpl

+3 vilkas / 12 kpl

Temperamentti on kyky nopeasti reagoida ja järjestäytyneesti kohdata ympäristöärsykeitä samoin kuin kyky nopeasti sopeutua muuttuneisiin tilanteisiin. Temperamentiltään tanskalais-ruotsalaiset pihakoirat ovat useimmiten vilkkaita tai erittäin vilkkaita.

VII Kovuus

+1 hieman pehmeä / 22 kpl

+3 kohtuullisen kova / 4 kpl

-2 pehmeä / 3 kpl

Koiran luonteen kovuudella tarkoitetaan sitä, miten koira antaa epämiellyttävän tuntuisten järkytysten vaikuttaa vastaiseen toimintaansa. Kovuudessa hieman pehmeä koira on ihanne ja kotikoirana se kaikista helpoin, kohtuullisen kova koira sopii myös hyvin harrastuskoiraksi.

VIII Luoksepäästävyys

+1 mielitelevä / 1 kpl

+2 luoksepäästävä hieman pidättyväinen / 4 kpl

+3 hyväntahtoinen, luoksepäästävä ja avoin / 22 kpl

-1 selvästi pidättyväinen / 1 kpl

-2 hyökkäävä / 1 kpl

Koiran suhtautuminen vieraaseen henkilöön. Suurin osa tanskalais-ruotsalaisista pihakoirista on hyväntahtoisia luoksepäästäviä ja avoimia mikä on nyky-yhteiskunnassa se ihanteellisin.

X Laukauspelottomuus

laukausvarma / 23 kpl

laukauskokematon / 4 kpl

laukausaltis / 2 kpl

Laukausvarma koira käyttäytyy täysin välinpitämättömästi laukauksiin tai on niistä kiinnostunut vain luonnollisella tavalla. Laukauskokematon koira reagoi ensimmäisiin laukauksiin, mutta kuultuaan useamman laukauksen levottomuus pienenee. Suurin osa tanskalais-ruotsalaisista pihakoirista on laukausvarmoja.

Taulukko 6. Tanskalais-ruotsalaisten pihakoirien luonnetestit 2008 loppuun mennessä.

Koira	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Laukausvarmuus / yhteispisteet
Koira 1	-1	+3	+1	+2	+1	+3	+1	+3	Laukauskokematon, yht. 142 pistettä
Koira 2	-1	+1	+1	-1	+1	+3	+1	+3	Laukauskokematon, yht. 110 pistettä
Koira 3	+2	+3	+1	+2	+1	+1	+3	+3	Laukausvarma, yht. 173 pistettä
Koira 4	+1	+1	+3	-1	+1	+3	+1	+3	Laukausvarma, yht. 142 pistettä
Koira 5	-1	+1	+1	+2	+1	+1	+1	+1	Laukausvarma, yht. 80 pistettä
Koira 6	+1	+3	+3	+3	+1	+3	-2	+3	Laukausvarma, yht. 160 pistettä
Koira 7	+1	+3	+3	+3	+1	+2	+3	+2	Laukausvarma, yht. 170 pistettä
Koira 8	+1	+3	-3	-1	+1	+3	+1	-2	Laukauskokematon, yht. 63 pistettä
Koira 9	+1	+3	+3	+2	+1	+1	+1	+3	Laukausvarma, yht. 144 pistettä
Koira 10	+1	+3	+3	+3	+1	+1	+1	+3	Laukausvarma, yht. 154 pistettä
Koira 11	+1	+1	+1	-1	+1	+2	+1	+2a	Laukausvarma, yht. 110 pistettä
Koira 12	-1	+1	+1	-1	+1	+1	-2	+3	Laukausaltis, yht. 56 pistettä
Koira 13									Keskeytetty
Koira 14	+2	+1	+1	-1	+1	+2	+1	+3	Laukausvarma, yht. 140 pistettä
Koira 15	-1	+1	+1	-1	+1	+1	+1	+2	Laukausvarma, yht. 65 pistettä
Koira 16	+2	+1	+1	+2	+2	+1	+1	+3	Laukausvarma, yht. 190 pistettä
Koira 17	+1	+1	+3	+2	+1	+1	+1	+3	Laukausvarma, yht. 142 pistettä
Koira 18	-1	+1	+1	+2	-1	+1	-2	-1	Laukausvarma, yht. -44 pistettä
Koira 19	+1	+3	+3	-1	+1	+3	+1	+3	Laukausvarma, yht. 144 pistettä
Koira 20	+1	+2	+1	-1	+1	+1	+1	+2	Laukausaltis, yht. 97 pistettä
Koira 21	-1	+3	+3	-1	+1	+3	+1	+3	Laukausvarma, yht. 114 pistettä
Koira 22	-1	+1	+3	-1	+1	+2	+1	+3	Laukauskokematon, yht. 97 pistettä
Koira 23	+1	+1	+1	-1	+1	+3	+1	+3	Laukausvarma, yht. 140 pistettä
Koira 24	+1	+3	+3	-1	+2	+1	+3	+3	Laukausvarma, yht. 165 pistettä
Koira 25	+2	+3	+3	-1	+1	+2	+1	+3	Laukausvarma, yht. 144 pistettä
Koira 26	-1	+1	+1	-1	+1	+3	+1	+3	Laukausvarma, yht. 110 pistettä
Koira 27	+2	+3	+3	+2	+2	+3	+3	+3	Laukausvarma, yht. 240 pistettä
Koira 28	+1	+3	+3	+3	+1	+3	+1	+3	Laukausvarma, yht. 184 pistettä
Koira 29									Keskeytetty
Koira 30	+1	+3	+1	+3	+1	+1	+1	+3	Laukausvarma, yht. 152 pistettä
Koira 31	+1	+1	+1	-1	+1	+3	+1	+3	Laukausvarma, yht. 140 pistettä

4.3.2 Käyttöominaisuudet

Tanskalais-ruotsalainen pihakoira on monipuolinen harrastuskoira, jonka kanssa voi harrastaa monia eri lajeja. Pihakoirien kanssa harrastetaan mm. agilityä, jäljestämistä, canicrossia, tokoa, pelastuskoirahakua. Rodun piirissä reilut 20 koira kilpailee agilityssä, 4 koiran kanssa on käyty tokokokeessa ja yksi koira on läpäissyt pelastuskoirien soveltuvuuskokeen, yhden kanssa on myös startattu canicross kilpailussa.

4.4 Terveys

Yleisesti ottaen tanskalais-ruotsalainen pihakoira tunnetaan terveenä ja pitkäikäisenä rotuna. Terveystiedot perustuvat eri maiden rotuyhdistyksiltä saatuihin tietoihin, terveystutkimuksiin sekä virallisiin terveystutkimustilastoihin. Kuitenkin kuten kaikilla koiraroduilla esiintyy myös tanskalais-ruotsalaisella pihakoiralla perinnölliseksi luokiteltavia sairauksia.

Terveystutkimus

Vuosina 2005-2007 tehtiin terveystutkimus, joka suunnattiin tanskalais-ruotsalaisten pihakoirien omistajille. Tietoja ilmoitettiin 47 koirasta, joista 19 urosta ja 28 narttua.

Taulukko 7. Terveystutkimuksen vastauksia

Sairaus	kpl
Silmätulehduksia	4
Silmät rämmii/vuotaa	7
Ruuansulatusongelmia	1
Varpaanvälitulehdus	2
Ravistelee korvia/korvatulehdus	2
Kasvukipu	2
Valeraskauksia (joissa 1 päädytty hormoonihoitoon)	7
Allerginen reaktio rokotteesta	1
Ihottuma	1
Nielutulehdus ja keuhkoputkentulehdus	1
Epilepsia	1
Tasapainohäiriö	1
Kuorsaa	1
Allerginen dermatoosi	1
Ihoinfektio (hot spot)	2
Selkämuutos (todettu lonkkakuvauksen yhteydessä)	1
Patellaluksaatio	3
Legg-perthes	1

4.4.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Rodulla ei ole PEVISA-ohjelmaa.

4.4.2 Luusto

Patellaluksaatio

Polvilumpion sijoiltaanmeno voi olla tapaturmainen tai perinnöllinen. Patellaluksaatiossa polvilumpio siirtyy normaalilta paikaltaan reisiluun alapään telaurasta polven etupuolelta sen sisäpuolelle. Oireet vaihtelevat vaikeusasteen (I-IV) mukaan. Sijoiltaanmenon lievimmässä asteessa saadaan polvilumpio painettua sivuun, mutta se palaa paikoilleen. Tavallisimmin tilanteessa, jossa polvi luksoituu ja palaa heti sijoilleen, koira liikkuu epäpuhtaasti välillä hyppien ja loikkien. Pysyvämässä luksaatiossa koira liikkuu niiaavin kyykkyaskelin varpaat sisäänpäin. Lieväkin luksaatio lisää polven alttiutta muille vaurioille (esim. ristisiderepeämät), jotka saattavat vaatia leikkaushoitoa. Patellaluksaation tarkkaa periytymistä ei ole selvitetty. Lieviä tapauksia hoidetaan harvoin, koska ne eivät suoraan aiheuta pienikokoiselle koiralle ongelmia. Vaikeampiasteiset hoidetaan kirurgisesti.

Virallisen polvitarkastuksen patellaluksaation varalta tekee siihen koulutuksen saanut eläinlääkäri. Tutkimus tehdään käsin, apuna voidaan käyttää myös röntgenkuvausta.

Arvosteluasteikko on seuraava:

0 normaali

1 polvinivel on lähes normaali. Polvilumpiota voidaan liikutella helpommin kuin normaalisti ja patella saadaan luksoitumaan, mikäli polvea samalla ojennetaan. Patella saattaa luksoitua ajoittain, mutta se palautuu itsestään paikoilleen. Polvilumpion suoran siteen kiinnityskohta saattaa olla lievästi kiertynyt.

2 polvilumpio on tavallisesti paikoillaan raajan ollessa ojennettuna. Lumpio luksoituu polvea koukistettaessa tai rotatoitaessa (kierrettäessä) ja pysyy poissa telaurasta kunnes se asetetaan takaisin paikoilleen. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 30 astetta sisäänpäin.

3 polvilumpio on yleensä luksoituneena. Lumpio saadaan asetettua tilapäisesti paikoilleen. Sääriluu on kiertynyt jopa 30–60 astetta.

Taulukko 8. Polvitulokset

Tutkimusvuosi	kpl	0	1	2	3
2002	5	5	0	0	0
2003	3	3	0	0	0
2004	4	4	0	0	0
2005	18	16	1	1	0
2006	10	9	1	0	0
2007	18	18	0	0	0
2008	31	30	1	0	0
Yhteensä	89	85	3	1	0

Lonkkaniveldysplasia

Lonkkaniveldysplasia eli HD (hip dysplasia) on eniten tutkittu koiran kasvuhäiriö. Normaali terve nivel merkitään FCI:n kansainvälisen arvostelu-asteikon mukaisesti A tai B. Lievät muutokset merkitään C:llä, D tarkoittaa keskivaikeita ja E vaikeita muutoksia. Lonkkadysplasiassa reisiluun pää ei asetu normaalin tiiviisti lonkkamaljakkoon lonkkanivelen poikkeavan rakenteen vuoksi. Nuorilla koirilla tämä ilmenee tavallisesti nivelen löysyyden aiheuttamana sijoiltaanmenona ja vanhemmilla koirilla nivelrikkomuutoksina. Tyypillisiä oireita ovat jäykkyys levon jälkeen, kipu rasituksen jälkeen sekä jatkuva tai kausittainen ontuminen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys. Ylipaino pahentaa oireita ja pelkkä painon pudotus voi helpottaa koiran oloa. Tulehduskivulääkkeitä ja pistoksena tai suun kautta annettavia nivelnesteiden ja nivelruston koostumusta parantavia aineita käytetään yleisesti. Sopiva liikunta pitää lihaksiston kunnossa ja nivelet liikkuvina. Kirurgisia hoitoja on myös olemassa. Dysplasiamuutosten puhkeamiseen vaikuttavaa useat eri tekijät mm. perinnöllinen alttius.

Arvostelu-asteikko

A	Ei muutoksia
B	Lähes normaali / rajatapaus
C	Lieviä muutoksia
D	Keskivaikeat muutokset
E	Vaikeat muutokset

Taulukko 9. Lonkkatulokset

Tutkimusvuosi	kpl	A	B	C	D	E
2002	8	6	2	0	0	0
2003	3	1	1	1	0	0
2004	5	2	3	0	0	0
2005	18	10	8	0	0	0
2006	9	6	2	1	0	0
2007	19	12	7	0	0	0
2008	36	21	11	2	3	0
Yhteensä	98	58	34	4	3	0

Kaksi koira on kuvattu uudelleen ja tulos on muuttunut C:stä B:eksi. Nämä koirat näkyvät taulukossa kahteen kertaan.

Legg-Calve-Perthes-sairaus

Tätä nuorten pienikokoisten koirien lonkkanivelen sairautta kutsutaan yleisimmin nimellä Legg-Perthes. Sairaus johtaa reisiluun pään kuolioitumiseen alueen verenkierron häiriöiden vuoksi. Kuolioituneen luun tilalle muodostuva uudisluu on hyvin haurasta ja murtuu helposti. Nivelmurtumien ja uudislun muodostumisen seurauksena nivelen muoto muuttuu, mikä puolestaan johtaa nivelrikkoon. Oireet ilmenevät tavallisesti asteittain pahenevana ontumisena noin 4 - 11 kuukauden iässä. Myös äkillisesti alkaneita oireita on raportoitu. Kipu aiheutuu alueelle kehittyvästä nivelrikosta sekä kuolioituneen luun murtumista. Hoitona on leikkaus, jossa reisiluun pää ja kaulaosa poistetaan. Reisiluun pään poistosta ei yleensä ole haittaa pienillä koirilla, sillä kevyen koiran lihasmassa pystyy pitämään lonkan alueen vakaana. Koira pystyy yleensä elämään leikkauksen jälkeen "normaalia" koiran elämää. Pitää kuitenkin muistaa, että sairaus on todella kivulias ja leikkauksesta toipuminen voi kestää kauan. Legg-perthes on perinnöllinen sairaus. Koiria, jolla on legg-perthes tai jonka sisaruksella/jälkeläisellä on legg-perthes ei suositella käytettäväksi jalostukseen.

Kyynärniveldysplasia

Kyynärniveldysplasia on kasvuhäiriö, jossa kyynärnivelessä on nivelrikkoon viittaavia muutoksia, epämuodostusta tai rappeutumismuutoksia. Sairaus ilmenee usein ontumisena kasvuiässä. Suomessa kyynärkuvattuja koiria on 62, tulokset ovat olleet yhtä lukuunottamatta 0/0 eli terveet.

Arvosteluasteikko

- 0 Ei muutoksia
- 1 Lievät muutokset
- 2 Kohtalaiset muutokset
- 3 Voimakkaat muutokset

Taulukko 10. Kyynärtulokset

Tutkimusvuosi	kpl	0	1	2	3
2002	6	5	1	0	0
2003	2	2	0	0	0
2004	3	3	0	0	0
2005	15	15	0	0	0
2006	9	9	0	0	0
2007	16	16	0	0	0
2008	11	11	0	0	0
Yhteensä	62	61	1	0	0

4.4.3 Muut Suomessa rodulla esiintyneet sairaudet ja viat

Tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran terveystilanne on yleisesti hyvä. Erilaisia sairauksia kuitenkin esiintyy, mutta mikään ei ole noussut selkeäksi ongelmaksi.

Iho-ongelmat

Pihakoirilla esiintyy joskus iho-ongelmia. Usein vähäiset iho-ongelmat liittyvät koiran pentu- ja nuoruusaikaan ja häviävät iän myötä. Satunnaisia kutinoita ja tassujen nuolemisia esiintyy. Jatkuvat tai vuosittaiset ongelmat ovat kuitenkin harvinaisia.

Allergiat

Pihakoirilla allergia on diagnosoitu neljässä tapauksessa. Allerginen reaktio on elimistön yliherkkyysoire. Usein allergiat esiintyvät atopiana eli ihon punoituksena ja kutinana erityisesti taiteissa, kainaloissa, vatsassa, varpaiden välissä ja hännänjuuressa. Toistuvat korvatulehdukset ovat eräs tavallisimmista atooppikon iho-oireista. Allergiseen reagointiin voi myös liittyä suolistosekä silmäoireita. Koiran kutinan syy on selvitettävä huolellisesti. Jos muuta selittävää syytä ei löydy ja koiralla on atopidiagnoosin tekemiseen oikeuttavat oireet, koiralle tehdään joko ihotesti tai allergiavasta-aineita etsitään verestä. Koiran atopian hoitoon käytetään monia eri hoitomuotoja. Kaikkein tärkein on allergeenialtistuksen vähentäminen esim. toistuvien pesujen ja ympäristön saneerauksen avulla. Jollei näiden toimenpiteiden ja sekundaaristen bakteeri – ja hiivatulehdusten hallinnalla päästä riittävään lopputulokseen, voidaan allergiatestin tulosten perusteella aloittaa siedätyshoito ja/tai lääkehoito.

Koska allergiataipumista pidetään periytyvänä, selvästi allergista tai atooppista yksilöä ei pitäisi käyttää jalostukseen.

Silmäsairaudet

Silmäsairauksien osalta tanskalais-ruotsalaisia pihakoiria on tutkittu vasta viisi koiraa, joista neljä oli tutkimushetkellä terveitä, yhdellä koiralla on todettu sarveiskalvon dystrofia.

Demodikoosi eli sikaripunkki

Suomessa on todettu yksittäisiä tapauksia. Sikaripunkki on pieni ulkoloinen, joka elää koiran karvatupessa. Leviäminen tapahtuu emolta pennulle ensimmäisten elinvuorokausien aikana, myöhemmin tauti ei tartu. Pieniä määriä sikaripunkteja voi esiintyä myös terveellä oireettomalla koiralla. Sikaripunkki aiheuttaa iho-oireita, jotka ovat karvanlähtö, punoitus, hilseily, ihon tummuminen, tulehtuminen, kutina jne. Paikallisen demodikoosin oireita ovat pienet ihomuutokset yleensä pään ja raajojen alueella. Esiintyy yleisemmin alle vuoden ikäisillä koirilla, ja paranee itsestään 1-2 kuukauden kuluessa. Sikaripunkkia voi esiintyä myös korvatulehduksen aiheuttajana. Pentuiän paikallinen demodikoosi voi levitä yleistyneeksi, jolloin esiintyy laajalle levinneitä ihottuma-alueita ja yleisoireita (väsymys, kuumeilu, ruokahaluttomuus, imusolmukkeiden suurentuminen). Demodikoosia sairastavaa narttua ei saa käyttää jalostukseen, eikä yleistynyttä demodikoosia sairastavaa urosta.

Autoimmuuni hemolyttinen anemia (AIHA) Immunologinen hemolyttinen anemia (IMHA)

Suomessa on yksi IHMAan sairastunut pihakoira. Hemolyysi tarkoittaa punasolujen ennenaikaista tuhoutumista, joka voi tapahtua verisuonten ulkopuolella eli ekstravaskulaarisesti pernan, maksan tai luuytimen makrofagien toimesta tai verenkierrossa intravaskulaarisesti. Kyseessä on siis punasolujen ennenaikaisesta hajoamisesta johtuva anemia. Tauti voi esiintyä myös sekundäärisenä toisen autoimmuunisairauden yhteydessä.

Oireet vaihtelevat suuresti vahvuudeltaan, veren punasolujen määrästä ja koiran yleiskunnosta riippuen, lievistä kuolemaan johtavaksi. Kuolema on yleensä väistämätön jos punasolujen tuhoutuminen on laajaa ja nopeata tai ongelma liittyy maksasairauteen. Tosin kuolema voi johtua myös sekundäärisistä komplikaatioista. Näitä komplikaatioita ovat esimerkiksi: tuhoutumassa oleva punasolu voi vapauttaa verenkiertoon hyytymistekijöitä, jotka aiheuttavat veritukoksia keuhkoissa tai sydämessä. Lisäksi punasolujen tuhoutumisesta johtuvat jäänteet voivat aiheuttaa munuaisongelmia. Näkyvät oireet ovat useimmiten kuume, masennus, väsymys, yleinen heikkous, verinen virtsa, suurentunut haima, ääreishermoveuropatia. Hoitona annetaan kortisonia tai immunosuppressiivisia lääkkeitä. Valtaosa koirista vastaa lääkitykseen hyvin ja voi elää normaalin elämän. Idiopaattinen IMHA on todennäköisesti perinnöllinen, mutta tarkkaa tietoa perinnöllisyydestä ei ole. Koska IMHA:a esiintyy enemmän tietyillä roduilla ja tietyissä suvuissa, ei IMHA:an sairastunutta koiraa suositella käytettäväksi jalostukseen.

Korvatulehdukset

Pihakoirilla esiintyy joskus korvatulehduksia. Osalla koirista näitä esiintyy vain pentuaikana ja oireilu loppuu koiran aikuistuesssa. Usein oireilun syynä on hiivan aiheuttama tulehdus, mutta myös bakteerit voivat aiheuttaa tulehdusta. Ahtaat korvakäytävät, allergia tai atopia voivat joskus aiheuttaa korvatulehdusta. Ongelman vakavuudesta ja toistuvuudesta riippuu, miten korvatulehduksia sairastaneiden koirien jalostuskäyttöön pitäisi suhtautua.

Epilepsia

Epilepsia on toistuvia kohtauksia aiheuttava aivojen sähköisen toiminnan häiriö, joka on koiran yleisin neurologinen sairaus. Kohtauksien luonne vaihtelee ja koiralla voi olla tajunnan, motoriikan, sensorisen toiminnan, autonomisen hermoston ja/tai käyttäytymisen häiriöitä. Kohtauksen aikana koira voi olla tajuissaan tai tajuton. Jos koko koira kouristelee, puhutaan yleistyneestä kohtauksesta. Kohtaus voi esiintyä myös paikallisena, jolloin vain yksi lihasryhmä, esimerkiksi koiran raaja tai raajat kouristelevat. Paikallisalkuinen kohtaus voi laajeta yleistyneeksi kohtaukseksi. Kohtauksen

luonne riippuu purkauksen lähtöpaikasta aivoissa ja sen leviämisestä.

Epilepsiatapauksia on tiedossa kaksi ja sairastuneet ovat molemmat tuontikoiria. Näillä koirilla on sukutauluissa yhteisiä esivanhempia, mutta tiettävästi terveitä jälkeläisiä useammassa sukupolvessa. Epilepsia diagnoosit on tehty nuorilla koirilla, eikä kohtausten aiheuttajaksi ole löytynyt selkeää syytä. Epileptikkaa ei pidä käyttää jalostukseen ja epilepsian esiintyminen koiran sukulaisissa on syytä ottaa huomioon mahdollista koiran jalostuskäyttöä arvioidessa.

Hammaspuutokset, parentaviat

Hammaspuutokset ovat tanskalais-ruotsalaisia pihakoiria ja useita muitakin koirarotuja vaivaava vika. Hammaspuutokset ovat useimmiten yksittäisiä välihampaan puutoksia, eivätkä haittaa koiran normaalia elämää.

Hammaspuutokset kuitenkin tapaavat kertaantua, mikäli niihin ei kiinnitetä jalostuksessa huomiota. Seurannan kannalta olisi tärkeää, että näyttelyssä kaikki parentavajavuudet huomioitaisiin arvostelussa. Jos jokin maitohammas puuttuu, suurella todennäköisyydellä puuttuu myös vastaava pysyvä hammas. On kuitenkin huomioitava, että aikuisen koiran ja pennun hampaisto on erilainen. Aikuisella koiralla on 42 hammasta ja pennulla vain 28 hammasta.

Tavallisimmin hammaspuutokset esiintyvät väli-hampaissa eli premolaareissa (merkitään kirjaimella P) ja selvä aukko on hammasrivissä havaittavissa. P1 ja P2 puute ovat sangen yleisiä, P3 ja P4 harvinaisempia, mutta samalla vakavampia virheitä. Poskihampaita eli molaarejakin (merkitään kirjaimella M) voi puuttua ja se on aina vakava virhe. Tavallisimmin puuttuu M3 eli viimeinen ja pienin poskihammas alhaalta.

Pihakoiralla kuuluu olla leikkaava parenta, mutta myös tasa-, ala- sekä yläparentaa esiintyy. Sanotaan että pihakoiran historiassa on lyhyt ajanjakso jolloin on jopa suosittu jalostuksessa alapurentaisia koiria, koska luultiin, että koira olisi silloin parempi rotanpyydystäjä. Lievä parentavika on lähinnä kosmeettinen ongelma, mutta vakavammissa tapauksissa voidaan joutua poistamaan tai hiomaan koiran hampaita, jotta leuat asettuvat normaalisti.

4.4.4 Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista

Ruotsin rotuyhdistys teetti vuonna 2003 jäsenistönsä keskuudessa terveystarkastuksen, johon ilmoitettiin tietoja 203 koirasta. Lonkkavikatapauksien lisäksi koirilla ilmeni yksittäistapauksia seuraavista sairauksista: addisonintauti 1 kpl, allergia 1 kpl, epilepsia 2 kpl, legg-perthes 4 kpl, sydänvika 2 kpl, patellaluksaatio 3 kpl, ahdas henkitorvi 1 kpl, kasvaimia 5 kpl, von Willebrandin sairaus 1 kpl. Lisäksi kyselyssä ilmeni parentavikaa ja kivesvikaa, molempia 6 kpl. Ruotsissa on vuosien 1990-2007 silmätutkittu 21 koiraa, tutkituista koirista on löytynyt 1 kpl PPM, 1 kpl PRA, 1 kpl Retinopatia ja 1 kpl mikropapill/hypoplasi.

Ruotsin rotuyhdistyksen jalostuksen tavoiteohjelmassa (2004-2008) rodun pahimpina terveysongelmina mainitaan lonkkavika ja legg-perthes. Ruotsin lonkkakuvaustilasto liitteenä.

Tanskan rotuyhdistykseltä vuonna 2007 saadun tiedotteen mukaan rodulla esiintyy mm. lonkkavikaa, legg-perthestä, patellaluksaatioita, allergiaa, napatyrää, nivustyrää, kivesvikaa, sydänvikaa, luuston kalkin imeytymishäiriö, ruokatorven ongelmia, demodex sekä alapurentaa. Napatyrää ja alapurentaa esiintyy jonkin verran, muut ovat lähinnä yksittäistapauksia. Tiedote liitteenä.

Norjan rotuyhdistykseltä vuonna 2007 saadussa tiedotteessa kerrotaan, että rodulla on esiintynyt muutamia lonkkavikatapauksia sekä yksittäisiä patellaluksaatioita sekä kilpirauhasen vajaatoimintatapauksia. Tiedote liitteenä.

4.5 Ulkomuoto

Ulkomuotojalostuksessa painopisteenä on rotumääritelmän mukaisen tyyppin ja koon säilyttäminen. Suomalaiset tanskalais-ruotsalaiset pihakoirat ovat ulkomuodollisesti pääsääntöisesti hyvää rotutyyppeä. Näyttelyaktiivisuus on kasvanut tasaisesti suhteessa rekisteröintien määrään. Kaikista Suomessa vuoteen 2008 mennessä rekisteröidyistä koirista on 91 käynyt näyttelyssä, näistä 48 on vastannut rotumääritelmää erinomaisesti ja palkittu sen mukaisella laatuarvostelulla. Rodusta löytyy kuitenkin vielä paljon ulkomuodollista vaihtelua.

Luonnontöpö

Suomen Kennelliiton hallitus on päättänyt kieltää kahden T-box muutation suhteen heterotsygotin yksilön risteyttämisen alkaen 1.1.2009. Kyseessä on autosomaalisesti dominoiva mutaatio. Kielto perustuu eläinsuojelulakiin, jonka 8. pykälä kieltää käyttämästä tietoisesti jalostusmenetelmiä jotka vaarantaa syntyvän yksilön hyvinvoinnin ja terveyden. Risteytyskielto koskee vain rotuja joilta ko. mutaatio on löydetty.

Niillä roduilla, joissa töpöhäntä johtuu T-box-mutaatiosta, on vaihtelua töpöhännän pituudessa. Mutaation seurauksena hännän pituus vaihtelee aivan töpöstä jopa noin 2/3:aan normaalin hännän pituudesta. Myös nk. lyhyhäntäinen koira on siis genotyypiltään töpö.

Tanskalais-ruotsalainen pihakoira kuuluu rotuihin, joilla seuraavat yhdistelmät ovat kiellettyjä:

töpö - töpö

töpö - lyhyt (geneettisesti töpö)

lyhyt (geneettisesti töpö) - lyhyt (geneettisesti töpö)

T-Box-mutaatiolle on olemassa geenitesti, jonka avulla koiran genotyyppi voidaan tarvittaessa selvittää.

Valkoinen väri

Valkoinen väri lisääntyessään saattaa aiheuttaa kuuroutta. Merkittävin kuurouden aiheuttaja useilla roduilla liittyy perimään. Kuurouden geneettinen tausta on kuitenkin usein epäselvä. Koirilla esiintyy värigeenejä, jotka aiheuttavat ns. toissijaista eli sekundääristä synnynnäistä kuuroutta. Merkittävimpiä näistä geeneistä ovat valkoläiskäisyttä ja valkoisuutta aiheuttavat piepaldismi (sp)- ja white spotting –geeni (sw) sekä marmorointiväriä aiheuttava merle –värigeeni. Näiden geenien vaikutus väreihin heijastaa niiden merkitystä melanosyyttien eli ihon pigmenttiä tuottavien solujen ylläpitoon.

Melanosyytit ovat peräisin ns. hermostopienasta ja ne vaeltavat sikiökehityksen aikana eri puolille elimistöä, myös kehittyvän korvan alueelle. Melanosyyttien merkitystä sisäkorvan kehityksessä ei vielä kokonaan ymmärretä, mutta melanosyyttien on havaittu ylläpitävän sisäkorvan käytävään endolymfanestettä tuottavaa stria vascularis- verkostoa. Jos ko. verisuonisto ei kehity normaalisti melanosyyttien puuttuessa, ei korvassa ole endolymfaa eikä synny kuuloaistimukselle välttämätöntä värähtelyä. Sisäkorvan rakenteet usein myös surkastuvat ja kuulo on pysyvästi vaurioitunut ja usein seurauksena on molemmissa tai kummassakin korvassa täydellinen ns. sekundäärinen kuurous. On myös mahdollista, että melanosyytteihin vaikuttavat molekyylit vaikuttavat myös muuhun hermostopienaan, jolloin kuurous voi johtua myös kuuloelimeen liittyvien hermostopienasta lähtöisin olevien ns. stato-akustisten hermopäätteiden puutteellisesta erilaistumisesta.

5 YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodulla ei ole aiempaa tavoiteohjelmaa. Tämä on ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelma ja on voimassa 1.1.2010 - 31.12.2014.

6 JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT

6.1 Visio

Rodun kasvattamisen tavoitteena on säilyttää pihakoira terveenä, vilkkaana, ystävällisenä ja käyttökelpoisena maatala-, harrastus- ja seurakoirana, ulkomuotoakaan unohtamatta.

Rodun terveyden ja elinvoimaisuuden turvaamiseksi jalostuspohjan tulee olla riittävän laaja ja mahdollisimman monia yksilöitä tulisi käyttää jalostukseen. Geenipohjan laajentamiseksi pihakoirien tuontia ulkomailta toivotaan jatkettavan. Jokaisesta pentueesta pyritään saamaan ainakin yksi koira jalostukseen. Sukusiitosprosentti pidetään kuitenkin mahdollisimman alhaisena.

Rodun terveydentilaa on kartoitettu terveystarkastuksella. Terveystarkastus toteutetaan uudelleen muutaman vuoden sisällä. Pihakoirien omistajia kannustetaan teettämään koirilleen lonkka- ja polvitarkastus sekä vastaamaan terveystarkastuksiin.

Pihakoira on ollut maatalan yleiskoira, mutta alkuperäisessä tehtävässään toimii enää vain muutama yksilö. Rodun alkuperäinen käyttötarkoitus tulee ottaa jalostuksessa huomioon pyrkimällä säilyttämään pihakoiran fyysiset ja psyykkiset ominaisuudet sellaisina, että rodun edustajat tulevaisuudessa selviytyisivät maatalakoiran tehtävistä. Tanskalais-ruotsalainen pihakoira tulee kuitenkin enenevässä määrin olemaan seura- ja harrastuskoira.

Nyky-yhteiskunnan mukanaan tuomien vaatimusten vuoksi pihakoirien luonteen avoimuus tulee lisääntymään, ja kasvattajat suosivat kasvatustyössään avoimempia yksilöitä. Pihavahdin ominaisuuksiin on kuulunut lievä varautuneisuus ja tällaisia yksilöitä löytyy yhä. Kasvattajia ja pihakoiranomistajia kannustetaan käyttämään koiransa virallisessa luonnetestissä, jotta luonteenpiirteistä saataisiin lisää tietoa. Vain luonteeltaan terveitä ja tasapainoisia yksilöitä tulisi käyttää jalostukseen.

Rodun luonteen lisäksi ylläpidetään rodunomaista ulkomuotoa. Ulkomuodon taso pyritään säilyttämään vähintäänkin entisellä tasolla ja koirien näyttelykäyntejä pyritään lisäämään. Rotumääritelmä antaa rajat esimerkiksi koiran koolle. Säkäkorkeus ja paino tulisi pyrkiä säilyttämään rotumääritelmän antamien rajojen puitteissa, rodusta löytyy liian kevyitä ja pieniä sekä liian kookkaita ja lihavia yksilöitä jonkin verran. Rakenne tulisi myös säilyttää sopuuhaisena, terveenä ja toimivana. Jalostuksessa tulisi ottaa huomioon rotua vaivaavat hammaspuutokset. Muita jalostuksessa huomioitavia seikkoja ovat häntä ja väritys: kippuralla selän päällä oleva häntä ei ole rodulle tyypillinen ja värityksessä valkoisen värin tulee olla selkeästi vallitseva.

Pihakoiratietoutta pyritään lisäämään kasvattajien ja rodusta kiinnostuneiden keskuudessa mm. seuraamalla rodun kehitystä sen kotimaissa sekä informoimalla asioista. Kasvattajille järjestetään yhteisiä keskustelutilaisuuksia rodun tilanteesta ja tavoitteista.

6.2 Yhdistyksen tavoitteet

Populaation kokonaistila ja rakenne:

Pitää populaatio geneettisesti mahdollisimman laajana ja terveenä.

Luonne:

Tavoitteena säilyttää rodulle tyypillinen eloisa, vilkas ja ystävällinen luonne. Jalostukseen ei saa käyttää arkoja tai aggressiivisiä koiria.

Käyttöominaisuudet:

Tavoitteena säilyttää rotu yhteiskuntakelpoisena harrastuskoirana. Vaikka rodun alkuperäinen työkäyttö on vähenemässä, on voimistumassa kiinnostus rotuun harrastuskoirana niin agilyssä kuin tottelevaisuuskokeissakin.

Terveys:

Tavoitteena terve ja kestävä monipuolinen koira. Lonkkakuvauksia sekä polvitarkastuksia pyritään lisäämään.

Ulkomuoto:

Tavoitteena rotumääritelmän mukainen terve peruskoiran rakenne. Tavoitteena rotumääritelmän mukaisen koon säilyttäminen. Koirakannan monimuotoisuuden rotumääritelmän rajoissa tulee suhtautua sallivasti.

6.2.1 Yhdistyksen jalostussuositukset

Rotuyhdistys pyrkii suosituksillaan siihen, että tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran jalostus olisi mahdollisimman terveellä pohjalla. Moneen muuhun rotuun verrattuna pihakoira on terve ja haluamme toki pitää sen terveenä tulevaisuudessakin.

Tavoitteena tehollisen populaation kasvattaminen

- käyttämällä jalostukseen useita uroksia ja narttuja
- huolehtimalla, ettei yksittäinen uros tai narttu jätä jälkeensä kuin korkeintaan 20 pentua, sama yhdistelmä korkeintaan 10 pentua
- tuomalla Suomen kannan suhteen erilinjaisia uroksia ja narttuja
- tekemällä yhdistelmiä, joissa sukusiitos aste enintään 6,25% laskettuna 5. sukupolvessa

Suosituksukset jalostuskoiralle

- fyysisesti terve ja hyväluonteinen
- virallisesti lonkkakuvattu, tulos A – C. Jos käytetään jalostukseen koira, jonka lonkkatulokset on C, tulee toisella osapuolella olla A tai B
- virallisesti polvitarkastettu, tulos 0/0
- kahdesta virallisesta näyttelystä vähintään H palkinto
- narttu astutus hetkellä vähintään 18 kuukautta, uros astutus hetkellä vähintään 12 kuukautta

Muut suositukset

jalostukseen ei tulisi käyttää koira,

- jolla on rotumääritelmän mukaan vakavia virheitä
- jolla on purentavika
- jolta puuttuu hampaita. Jos käytetään jalostukseen koira, jolta puuttuu hampaita, tulee toisella osapuolella olla täysi hampaisto
- jolla on legg-perthes tai jonka sisaruksella/jälkeläisellä on legg-perthes
- jolla on allergiaa tai atopiaa
- jolla napatyrä

Kiellot

- kahta töpöhäntäistä koira ei saa yhdistää

Poikkeukset

- suosituksista voidaan poiketa, mikäli siitä on jalostuksellisesti hyötyä

Kasvattajan vastuu

Kasvattajan tulee toimia hyvän kenneltavan mukaisesti. Kasvattaja on yksin vastuussa kasvattamistaan pennuista. Kasvattajan tulee valita nartulle suositukset täyttäviä uroksia. Kasvattajan on oltava rehellinen omassa kasvatustyössään ja hänen on kunnioitettava myös toisten kasvattajien työtä. Kasvattajan tulee käyttää jalostukseen vain sellaista narttua, joka täyttää jalostusyksilön vähimmäisvaatimukset ja poistaa narttu jalostuksesta, jos sen todetaan periyttävän merkittävästi jotain sairautta tai virhettä. Kasvattaja tulee välttää matadorijalostusta käyttämällä mahdollisimman monia erilinjaisia koiria jalostukseen.

Kasvattajan työ on suunnitelmallista, niin että hän kasvatustyöllään edesauttaa koirakannan pysymistä terveenä sekä populaation säilymistä laajana. Kasvattajan tulee seurata pentujen kehitystä ja tarvittaessa neuvoa ja opastaa omistajia.

Suosittelaa, että kasvattaja allekirjoittaa Suomen Kennelliiton kasvattajasitoumuksen ja että hän käyttää kaikissa sopimuksissa Suomen Kennelliiton lomakkeita.

Kasvattaja luovuttaa pennun uusille omistajille aikaisintaan 7 viikon ikäisenä. Kasvattaja antaa pennun mukana rekisteritodistuksen, kirjalliset rodun hoito-ohjeet, kirjalliset ruokintaohjeet sekä tietoa rodun perinnöllisistä sairauksista, niiden merkityksestä ja kyseisen pennun todennäköisyyden sairastua ja sairastumisen aiheuttamista toimenpiteistä ja niistä aiheutuvista mahdollisista kustannuksista. Kaupparajaan merkitään kasvattajan tiedossa olevat mahdolliset terveydelliset riskit. Kasvattajan tulisi olla myös Suomen Kennelliiton jäsen.

Uroksen omistajan vastuu

Uroksen omistajan ei tulisi antaa urostaan huonokuntoiselle tai epätyypilliselle nartulle. Uroksen omistajalla on aina päätösvalta uroksensa käytöstä. Hänen tulee varmistaa, että astutettava narttu täyttää jalostusyksilön vähimmäissuosituksset.

Uros tulee poistaa jalostuksesta, mikäli sen todetaan merkittävästi periyttävän jotakin virhettä tai sairautta.

6.3 Yhdistyksen strategia

Rotuyhdistys pyrkii saavuttamaan asetetut tavoitteet jakamalla rodun harrastajille mahdollisimman paljon ja avoimesti informaatiota rodussa esiintyvistä ongelmista. Jalostustoimikunta tiedottaa jäsenistölle rodussa esiin tulevista sairauksista, joilla voi olla merkitystä jalostusvalinnoissa.

Jalostustoimikunta on tehnyt jalostuskoirille suositukset, jotka yhdistyksen hallitus on hyväksynyt. Jalostustoimikunta seuraa suositusten noudattamista, mutta ei kuitenkaan toimi ”kurinpitolautakuntana”. Jokaisella kasvattajalla on vastuu tekemistään päätöksistä ja siten myös kasvatustyönsä laadusta ja tuloksista. Jokainen kasvattaja on myös vastuussa rodun kehityksestä ja tulevaisuudesta.

Kansainvälinen yhteistyö on tärkeää rodulle ja sitä tullaan jatkamaan mahdollisimman paljon.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet

Taulukko 11. Swot-analyysi Populaatio

<p>Vahvuudet Kanta Suomessa on kasvanut viime vuosina, rekisteröintimäärät nousseet. Sukusiitosprosentit pysyneet melko pieninä suhteessa kannan kokoon. Kasvattajien yhteistyö.</p>	<p>Mahdollisuudet Saadaan mukaan uusia kasvattajia. Koiria tuodaan ulkomailta.</p>
<p>Heikkoudet Pieni kanta maailmanlaajuisesti. Liian suppean geenipohjan käyttö jalostukseen.</p>	<p>Uhat Yksittäisten koirien liikakäyttö. Geenipohja supistuu entisestään.</p>

Taulukko 12. Swot-analyysi Terveys

<p>Vahvuudet Rodun terveystilanne on verrattain hyvä. Suomen kannassa paljon lonkkakuvattuja ja polvitarkastettuja koiria.</p>	<p>Mahdollisuudet Säilyttää rotu terveenä. Koirat terveystarkastetaan ennen jalostusta.</p>
<p>Heikkoudet Lonkkavian ja patellaluksaation lisääntyminen kannassa.</p>	<p>Uhat Tutkimattomien koirien käyttö jalostuksessa. Rodun kotimaissa paljon lonkkavikaisia koiria. Rodussa tulee esille jokin yllättävä sairaus. Silmätaudit? Valkoisen värin lisääntyminen voi tuoda mukanaan terveysuhkia?</p>

Taulukko 13. Swot-analyysi Luonne

<p>Vahvuudet Avoin, iloinen ja aktiivinen rotu. Sopii moneen harrastukseen.</p>	<p>Mahdollisuudet Luonnetestien lisääminen. Kasvattaa avoimia nyky-yhteiskuntaan sopivia koiria.</p>
<p>Heikkoudet Liiallinen vahtivietti Arkuus</p>	<p>Uhat Heikkoluonteisten koirien jalostuskäyttö</p>

Taulukko 14. Swot-analyysi Rakenne

<p>Vahvuudet Terve ja liioittelematon peruskoiran rakenne</p>	<p>Mahdollisuudet Jalostaa tulevaisuudessa hyvärakenteisia koiria</p>
<p>Heikkoudet Rodussa on liian kevyitä ja pieniä sekä liian raskaita ja suuria yksilöitä. Hammaspuutteet, purentaviat</p>	<p>Uhat Käytetään jalostukseen heikkoja yksilöitä. Käytetään jalostukseen liian kevyitä tai liian raskaita yksilöitä. Käytetään koiria, joilta puuttuu liikaa hampaita tai on purentavika.</p>

Taulukko 15. Swot-analyysi Rodun markkinapotentiaali

<p>Vahvuudet Syntyville pennuille riittää kysyntää. Tanskalais-ruotsalainen pihakoira sopii hyvin perhekoiraksi ja harrastuskoiraksi.</p>	<p>Mahdollisuudet Kun rekisteröintimäärät lisääntyvät, rodun tunnettavuus paranee.</p>
<p>Heikkoudet Rotu on melko tuntematon.</p>	<p>Uhat Suuri kysyntä saattaa lisätä heikkojen yksilöiden jalostusta. Matadorijalostus</p>

6.5 Varautuminen ongelmiin

Taulukko 16. Varautuminen ongelmiin

Riski	Syy	Varautuminen	Miten vältetään	Toteutuessaan merkitsee
Sairaudet	Jalostukseen käytettävien koirien pieni määrä. Tuontikoirien taustoja ei tunneta tarpeeksi hyvin.	informaatio terveystutkimukset	Pyritään välttämään sairaiden koirien käyttöä jalostukseen.	Perinnölliset sairaudet lisääntyvät, jalostus vaikeutuu vaihtoehtojen vähenemisen myötä.
Luonneviat / ongelmat	Ei kiinnitetä tarpeeksi huomiota jalostuskoirien luonneominaisuuksiin	Järjestetään luonnetestejä. Kannustetaan kouluttamaan koiria.	Aktivoidaan omistajia käyttämään koiransa testeissä.	Rotu ei ole enää yhteiskuntakelpoinen eikä sovi harrastustoimintaan.

6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

Taulukko 17. Toimintasuunnitelma

VUOSI	2010	2011	2012	2013	2014
Toimenpiteet	Terveyskysely	Terveyskysely	Terveyskysely	Terveyskysely	Terveyskysely
	Tiedottaminen	Tiedottaminen	Tiedottaminen	Tiedottaminen	Tiedottaminen
	Järjestetään kasvattajapäivä	Järjestetään luonnetesti	Järjestetään kasvattajapäivä	Järjestetään luonnetesti	Päivitetään JTO
	Terveyskysely kasvattajille	Ulkomuototuo-marikoulutus	Ulkomuototuo-marikoulutus	Ulkomuototuo-marikoulutus	Ulkomuototuo-marikoulutus

7 TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Yhdistyksen jalostustoimikunta analysoi rodusta kertyvän tiedon vuosittain. Tavoiteohjelman toteutuminen selvitetään vuosittain yhdistyksen toimintakertomukseen sisällytettävässä jalostustoimikunnan osiossa. Tarvittaessa jalostuksen tavoiteohjelmaa ja muita rodun jalostukseen liittyviä kysymyksiä voidaan käsitellä yhdistyksen vuosikokouksessa tai kasvattajapäivillä.

Jalostuksen tavoiteohjelma tulee olla luettavissa yhdistyksen nettisivuilla.

Rodun tavoiteohjelma tarkistetaan 5 vuoden välein.

8 LÄHTEET

- Suomen Kennelliiton jalostustietokanta KoiraNet, tilastot on tarkastettu joulukuu 2008
- Suomen Kennelliiton artikkelit
- Suomen Tanskalais-ruotsalaiset pihakoirat ry: kotisivut 2007-2008
- Rasklubben för Dansk/svensk gårdshund: Raspecifik avelstrategi för dansk/svensk gårdshund (julkaistu 2004)
- Gåvsten Eleonore: Bevarandegenetisk status hos dansk/svensk gårdshund (julkaistu 2005)
- Hansson Anne, Laikre Linda: Dansk/svensk gårdshund - ett kulturarv att förvalta ensimmäinen painos (julkaistu 2002)
- Hansson Anne, Laikre Linda: Dansk/svensk gårdshund - ett kulturarv att förvalta toinen painos (julkaistu 2006)
- Löfberg Jaana, Satamo Maria: Tanskalais-ruotsalainen pihakoira, Rotu- ja hoito-opas (julkaistu 2008)
- Koiramme lehti 1-2/2009 sivut 36-40
- Ruotsin pihakoirayhdistys (Rasklubben för Dansk/svensk gårdshund)
- Tanskan pihakoirayhdistys (Dansk/svensk gårdshundeklub)
- Norjan pihakoirayhdistys (Raseklubben for Dansk/svensk gårdshund)

9 LIITTEET

- Liite 1 Rotumääritelmä (hyväksytty 27.11.1999)
- Liite 2 Uusi englanninkielinen rotumääritelmä (ei vielä olemassa suomennosta) hyväksytty 25.7.2008.
- Liite 3 Tanskan rotuyhdistyksen tiedote
- Liite 4 Norjan rotuyhdistyksen tiedote
- Liite 5 Ruotsin lonkkakuvaustilasto
- Liite 6 Terveyskyselyn lomake